

**Приватне акціонерне товариство
«Приватний вищий навчальний заклад
«Запорізький інститут економіки та інформаційних технологій»**

Кафедра права та соціально-гуманітарних дисциплін

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з навчальної роботи
_____ Д.Є.Швець
“ _____ ” _____ 2020 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політологія

Освітньо-професійна програма _____ Інженерія програмного забезпечення _____
(назва ОПП)

спеціальність

121 «Інженерія програмного забезпечення»

Рівень вищої освіти _____ перший (бакалаврський) _____
(підкреслити вірне)

2020 – 2021 навчальний рік

Мова викладання: українська

Прізвище, ім'я та по-батькові викладача(ів)/розробника(ів): Шимкевич Катерина Олександрівна, к.і.н., доцент кафедри права та соціально-гуманітарних дисциплін

Електронна адреса викладача(ів) k.shymkevych@econom.zp.ua

Дні занять за розкладом _____

Графік консультацій (он-лайн консультації) _____

Сторінка курсу в Moodle _____

Силабус схвалено на засіданні кафедри права
та соціально-гуманітарних дисциплін
Протокол від “ ____ ” _____ 20__ року № ____
Завідувач кафедри __Костроміна О.Г. _____
_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

Силабус погоджено
Начальник навчального відділу
_____ О.В.Сташкевічус

1. Опис дисципліни

Анотація дисципліни (Призначення навчальної дисципліни)	Навчальна спрямована на формування у студентів теоретичних знань та вироблення практичних навичок з політології, вивчення політичної системи суспільства, розуміння сутності, закономірностей, випадковостей та перспектив розвитку політичних подій, явищ, політичної свідомості та політичної культури.
Мета вивчення	Надати студентам необхідних для професійної діяльності знань про основні категорії політичної науки, засвоєння ними концептуальних підходів щодо процесів розбудови демократичної держави, закономірностей переходу від тоталітаризму до демократії, формування самостійного та критичного ставлення до державотворчих процесів
Завдання навчальної дисципліни	Вивчення сутності, теорії та методології політології як науки; розвиток здібностей розуміння політичних відносин і процесів; набуття навичок і вмінь практичного застосування теоретичних, прикладних та інструментальних 4 компонентів політичного знання; аналіз міжнародного політичного життя, геополітичного становища і політичних процесів в Україні, її місця, статусу і відповідальності у сучасному політичному світі; формування у студентської молоді політичної свідомості і політичної культури, самостійного творчого мислення, вироблення патріотичної орієнтації та прагнення до самореалізації
Пререквізити	Вивчення дисципліни «Політологія» ґрунтується на знаннях студентами шкільних курсів «Історія України», «Всесвітня історія», «Людина і суспільство», та потрібно для подальшого опанування дисциплін «Історія політико-правових вчень», «Соціологія», «Економіка», «Правознавство»
Результати навчання	РН1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин. РН2. Здійснювати аналіз суспільних процесів у контексті аналізованої проблеми і демонструвати власне бачення шляхів її розв'язання. РН3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел. РН4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу відомої проблеми. РН5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин (даних) з достатньою обґрунтованістю. РН6. Оцінювати недоліки і переваги аргументів, аналізуючи відому проблему. РН7. Складати та узгоджувати план власного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами. РН8. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин. РН9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій. РН12. Доносити до респондента матеріал з певної проблематики доступно і зрозуміло. РН13. Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту.

2. Обсяг та ознаки навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань: 12 «Інформаційні технології»; Спеціальність: 121 «Інженерія програмного забезпечення» Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)	Вибіркова	
Модулів – 1		Рік підготовки	
Змістових модулів – 3		1-й	1-й
		Семестр	
		1-й	
Загальна кількість годин – 90		Лекції	
		10 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	4 год.
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		30 год.	40 год.
		В т.ч. індивідуальні завдання :	
	30 год.	40 год.	
Вид контролю:			
залік	залік		

3. Дидактична карта дисципліни

Перелік змістовних модулів та тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усьо го	у тому числі					усьо го	у тому числі					
л		п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.		
Модуль 1													
Змістовий модуль 1. Стародавня історія України. Розвиток українських земель у XII – XVI ст.													
Тема 1 Предмет політології, її функції та структура.						5	8					8	
Тема 2 Етапи розвитку світової політичної думки.	2	2	2			5	8	2				8	
Тема 3 Розвиток вітчизняної політичної думки.			2			5	8		8				
Разом за модулем	21	2	4			15	26	2				24	
Змістовий модуль 2. Українські землі у XVII – початку XX ст.													
Тема 4 Політика як соціальне явище. Сутність і технологія політичної влади	7		2			5	8					8	
Тема 5 Політична влада: джерела, ресурси, типологія	5		2			5	8					8	
Тема 6 Політична система суспільства	5	2				5	8	2					8
Тема 7 Держава як основний інститут політичної системи. Політичні режими та їх характеристики	7		2			5	9		1				8
Тема 8 Політичні партії та партійні системи. Основні ідейно-політичні течії сучасності	5		2			5	9		1				8
Разом за модулем	35	2	8			25	44	2	2			40	
Змістовний модуль 3. Україна у XX – початку XXI ст.													
Тема 9 Політичні еліти та політичне лідерство. Вибори та виборчі системи	9	2	2			5	2					2	
Тема 10 Політичні конфлікти і шляхи їх подолання													
Тема 11 Політична свідомість і політична культура	7	2	2			5	3	2	1			2	
Тема 12. Демократія у політичному житті суспільства. Громадянське суспільство				2						2	2		
Тема 13 Світова політика і міжнародні відносини	2		2			5	4	2	1			3	
Тема 14 Світові політико-ідеологічні доктрини.		2	2				3						3
Тема 15 Нація та національні відносини	5							5	4				
Разом за модулем	34	6	8			20	20	2	2			16	
Усього за курс	90	10	20			60	90	6	4			80	

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Вид роботи	Кількість годин	
			Денна	Заочна
1.	Політологія та політика: спільне, відмінне, підходи до вивчення	Складання конспекту з теми	2	4
		Складання таблиці	3	4
2.	Антична та середньовічна наукова думка: спільне і відмінне	Складання конспекту з теми	2	4
		Складання таблиці	3	4
3.	Формування політичної науки в Україні у роки незалежності	Складання конспекту з теми	2	2
		Складання таблиці	1	2
		Створення презентації	2	4
4.	Політика: класифікація, структура, функції	Складання конспекту з теми	2	4
		Створення презентації	3	4
5.	Політична і державна влада: сутність, підходи до вивчення	Складання конспекту з теми	2	4
		Створення презентації	3	4
6.	Інститути політичної системи. Людина та політика	Складання конспекту з теми	2	2
		Створення презентації	1	2
		Оформлення аналітичної записки	2	4
7.	Типологія політичних режимів	Складання конспекту з теми	2	4
		Створення презентації	3	4
8.	Партійна система України у 1991-2020 рр.	Складання конспекту з теми	2	4
		Створення презентації	3	4
9.	Особливості виборчої системи України: типологія, характерні риси	Складання конспекту з теми	2	1
		Складання таблиці	3	1
10.	Характеристика політичної культури у країнах Центральної Європи	Складання конспекту з теми	2	2
		Створення презентації	3	2
11.	Україна у системі міжнародних відносин.	Складання конспекту з теми	2	1
		Створення презентації	3	2
12.	Поняття «нація», «етнос», «національна меншина»: спільне, особливе, характерні риси	Складання конспекту з теми	2	1
		Створення презентації	3	2
Разом			60	80

4. Індивідуальні завдання

Навчальний курс передбачає виконання індивідуальних завдань, тематика яких визначається лекційними та практичними заняттями.

5. Методи навчання	<ol style="list-style-type: none"> Словесні (пояснення, розповідь, лекція, бесіда), наочні (ілюстрація, демонстрація), практичні вправи. Індуктивні (вивчення явищ від одиничного до загального), дедуктивні (вивчення явищ від загального окремого). Проблемно-пошукові, дослідницькі, евристичні, аналітичні.
6. Система контролю та оцінювання.	Система складається з поточного, модульного та підсумкового контролю:

	<p>Поточний контроль здійснюється у кожній академічній групі, і полягає у тому, що студенти готуються до практичних занять з кожного модулю у відповідні аудиторні часи та у часи самостійної роботи. Практичне заняття та самостійна робота комплексно оцінюється викладачем, враховуючи такі критерії:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. правильність одержаних результатів практичної роботи; 2. застосування раціонального методу вирішення поставлених завдань; 3. наявність конспектів з практичного заняття та самостійної роботи. 4. написання есе. 5. складання таблиць, використовуючи порівняльний метод, синтез та аналіз проблематики. 6. правильність виконання індивідуального завдання, в якому мають бути наступні елементи: <ul style="list-style-type: none"> • постановка проблеми, визначення об'єкту та предмету у вступі. • виклад основного матеріалу. • висновки та обґрунтовані результати <p>Кожний студент повинен узгодити з викладачем номер власного варіанту індивідуальної роботи.</p> <p>Практична частина, як форма поточного контролю, складається з десяти практичних занять. Результат виконання і роботи студента на кожному практичному занятті оцінюється окремо. Їхній максимальний сумарний рейтинговий бал становить 30 балів.</p> <p>На тижні самостійної роботи викладач оцінює результати даної роботи, що оформлені студентом у вигляді конспекту, есе, таблиць. Максимальний рейтинговий бал при цьому становить 30 балів.</p> <p><i>Модульний контроль</i> проводиться на відповідному до навчального графіку тижні. Формою проведення модульного контролю є виконання тестових та відкритих завдань, оформлених письмово. Тривалість складання студентом модульної контрольної роботи не перевищує двох академічних годин. Максимальний рейтинговий бал при цьому не перевищує 40 балів.</p> <p><i>Підсумковим контролем</i> засвоєння дисципліни є залік.</p>
<p>7. Технічне й програмне забезпечення/обладнання.</p>	<p><i>Практичні заняття</i> та самостійна робота з дисципліни «Політологія» можуть виконуватися проводяться у добре підготовлених, спеціально обладнаних комп'ютерних аудиторіях обчислювального центру ЗІЕІТ (ОЦ ЗІЕІТ) та у інших зручних місцях для студента, у час, вільний від основного навчання та за умови наявності у нього персонального комп'ютера з відповідним програмним забезпеченням.</p> <p>З метою якісної підготовки фахівців кожному студенту на базі ОЦ ЗІЕІТ надається спеціально сформований та схвалений рішенням кафедри програмно-апаратний комплекс навчально-методичного забезпечення, що містить наступне:</p> <ul style="list-style-type: none"> - обліковий запис (профіль користувача) на сервері обчислювального центру, що забезпечує санкціонований вхід до комплексу, регламентує певні права та правила користування, надає можливість контролю над відвідуванням; - персональний комп'ютер з мережним постійним запам'ятовуючим пристроєм, що підключається; - повний комплект системного та прикладного програмного забезпечення (вільного користування або з наявністю відповідної ліцензії);

	<p>- комплект навчально-методичного матеріалу, що містить у повному обсязі методичне забезпечення, базову та допоміжну літературу. Для виконання самостійної роботи та практичних занять потрібне відповідне програмне забезпечення:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Операційна система (MSWindowsXPта вище, або LinuxUbuntu 14 або вище); - Текстовий процесор (MSWord 2007 та вище, або OOWriter 3 та вище); - Табличний процесор (MSExcel 2007 та вище, або OOCalc 3 та вище); - Презентаційний конструктор (MSPowerPoint 2007 та вище, або OOImpress 3 та вище); - Графічний редактор (MSPaint, або OODraw 3 та вище); - СКБД (MSAccess 2007 та вище, або OODBase 3 та вище); - Текстовий редактор (Notepad++ або інший) - Браузер (GoogleChromeабо інший) <p>Все програмне забезпечення має бути вільного користування або з відповідною ліцензією чи умовами (наприклад учнівська, тимчасова та ін.)</p>
<p>8. Політика дисципліни.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Курс передбачає роботу в колективі. • Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. • Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в дистанційному режимі за погодженням із керівником курсу та презентувати виконані завдання під час консультації викладача. • Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою, а також виконання завдань з метою закріплення теоретичного матеріалу. • Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. • Студент, який спізнився, вважається таким, що пропустив заняття з неповажної причини з виставленням 0 балів за заняття, і при цьому має право бути присутнім на занятті. • За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни студент отримує за заняття 0 балів і зобов'язаний відпрацювати таке заняття. • Ліквідація заборгованості відбувається протягом 1 тижня після встановленого терміну. • Здобувачі вищої освіти мають право скласти залік автоматично, у випадку, якщо впродовж семестру такі здобувачі набрали 90-100 балів. • Здобувачам вищої освіти після аудиторних занять надається право підвищувати свій рейтинг лише під час складання іспитів (підсумкового оцінювання) за графіком екзаменаційної сесії. • Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації студент повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання.

	<ul style="list-style-type: none"> • Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.
--	---

9. Розподіл балів, які отримують студенти

№ з/п	Модуль	Змістовний модуль	Бали
1	Модуль 1	Змістовний модуль 1	20
2		Змістовний модуль 2	20
3		Змістовний модуль 3	20
4	Модульна робота		40
5	Разом за модулем 1		100
6	Підсумковий тест (залік)		40
	Разом за дисципліною		100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73	задовільно	
60-63		
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Питання до заліку:

Теоретичні питання курсу:

1. Взаємозв'язок політології з іншими науками.
2. Влада як соціальний феномен.
3. Вчення Ш. Монтеск'є про державу і владу.
4. Громадські організації та рухи.
5. Демократія у політичному житті суспільства.
6. Дж. Локк про природне право.
7. Етапи політичної соціалізації.
8. Значення вивчення політології для демократизації політичних процесів в Україні.
9. Класифікація політичного лідерства.
10. Критерії належності до еліт.
11. Методи політології та їх значення для розвитку політичної науки.

12. Міжнародні відносини як цілісна система.
13. Місце і значення лідерства у політичному житті суспільства.
14. Місце України у світовому та пострадянському геополітичному просторі.
15. Н. Макіавеллі про державу та політику.
16. Націоналізм як явище суспільно-політичного життя.
17. Національна політика України та її законодавче регулювання.
18. Національні інтереси у зовнішній політиці української держави.
19. Нація як суб'єкт політики.
20. Об'єкт і предмет політології.
21. Ознаки та інститути демократії.
22. Основні види та форми влади.
23. Основні відмінності політичних партій від громадських організацій.
24. Основні етапи становлення політичної науки.
25. Основні концепції демократії.
26. Основні концепції політики.
27. Основні ознаки багатопартійної системи.
28. Основні ознаки двопартійної системи.
29. Основні ознаки однопартійної системи.
30. Основні підходи до структуризації політики.
31. Основні риси авторитарної влади.
32. Основні риси демократичної влади.
33. Основні риси ліберальної влади.
34. Основні риси тоталітарної влади.
35. Основні фактори виникнення (формування) політичних партій.
36. Основні форми та функції політичних відносин.
37. Основні функції політичної свідомості.
38. Основні функції політології та їх загальна характеристика.
39. Особистість як суб'єкт політики.
40. Особливості сучасної партійної системи в Україні.
41. Політична діяльність як вид суспільної діяльності.
42. Політична еліта в українській державі.
43. Політична ідеологія: поняття та сутність.
44. Політична культура як необхідна умова розвитку політичного процесу.
45. Політична модернізація як форма політичного процесу.
46. Політична партія як суб'єкт політики.
47. Політична психологія та її місце в структурі політичної свідомості.
48. Політична ситуація в сучасній українській державі.
49. Політична соціалізація та її рівні.
50. Політична стабільність та її значення для суверенітету держави.
51. Політичний конфлікт та способи його розв'язання.
52. Політичні відносини та їх особливості.
53. Політичні відносини у громадянському суспільстві.
54. Політичні погляди Арістотеля.
55. Політичні погляди Платона.
56. Політичні рішення та їх значення.
57. Поняття і сутність політичної свідомості.
58. Поняття та головні принципи сучасної міжнародної політики.
59. Поняття та ознаки політичних партій.
60. Поняття та структура політичної культури.
61. Правовий статус політичних партій в Україні.
62. Роль політичної культури в діяльності працівників міліції.
63. Система зв'язків політики з іншими сферами суспільного життя.
64. Співвідношення політики і права.

65. Стадії та режими існування політичного процесу.
66. Структура політичної свідомості.
67. Структура та особливості політичної влади.
68. Суб'єкти та об'єкти політики.
69. Суб'єкти формування політичної культури в Україні.
70. Сутність політики як соціального явища.
71. Сутність політичної влади.
72. Сутність та природа політичних еліт, їх основні функції.
73. Сутність та структура політичного процесу.
74. Т. Гоббс як основоположник теорії суспільного договору.
75. Типологія політичних відносин та їх різноманітність.
76. Типологія політичних партій.
77. Типологія політичної культури.
78. Типологія та шляхи формування політичної еліти.
79. Типологія участі людини у політиці.
80. Формування багатопартійності в Україні.
81. Формування і розвиток політичної культури в сучасних умовах.
82. Формування політичної свідомості українських громадян: проблеми і перспективи.
83. Функції громадських організацій та рухів.
84. Функції політичних лідерів.
85. Функції політичних партій.
86. Функції політичної культури.
87. Функції та засоби політики.
88. Функції та основні завдання політичної соціалізації.
89. Функції та ресурси політичної влади.
90. Шляхи демократизації українського суспільства.
91. Шляхи демократизації українського суспільства.

11. Рекомендована література:

Основна:

1. Конституція України. – К., 1996.
2. Герасимчук Т. Ф., Киридон А. М., Троян С.С. Загальна теорія політики: навчальний посібник / МОН України, Рівненський державний гуманітарний університет. – Київ: Кондор, 2017. – 226 с.
3. Шергін С.О. Політологія міжнародних відносин: навч. посібник. / Дипломатична академія України при Міністерстві закордонних справ України. – К., 2013 – 204 с.

Додаткова:

4. Історія політичної думки : підручник / за заг. ред. Н. М. Хоми [І. В. Алексеєнко, Т. В. Андрущенко, О. В. Бабкіна та ін.]. – Л. : «Новий світ – 2000», 2016. – 1000 с.
5. Політологічний енциклопедичний словник : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Горбатенко В.П., Саприкін А. П., Шемшученко Ю. С. та ін. – К. : Генеза. 2007. – 395 с.
6. Політологія: академіч. курс : підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / ред. кол. : Микола Іванович Панов. – 2-е вид., перероб. і доп. – К. : Видав. дім "Ін Юре", 2006. – 520 с.

Інформаційні ресурси:

7. Політологія [Електронний ресурс]: «Бібліотека Політологія». Режим доступу: <http://politics.ellib.org.ua/pages-cat-1.html> Дата доступу: вер. 2020. – Назва з екрана.
8. Політологія [Електронний ресурс]: Навчальні матеріали онлайн. Режим доступу: <https://pidru4niki.com/politologiya/> Дата доступу: вер. 2020. – Назва з екрана.
9. Культура та політика: багатозначність (взаємо)зв'язків [Електронний ресурс Платформа мовних відкритих онлайн-курсів Prometheus Режим доступу: https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:UCF+PCR101+2019_T3/about Дата доступу: вер. 2020. – Назва з екрана.